

SOSYOLOJİ
DERGİSİ
Journal of Sociology

Sayı / Issue 31-32

2014-2015

SOSYOLOJİ DERGİSİ, Sayı 31-32, Ağustos 2015, İzmir

ISSN: 1300-5642

Editör: Doç. Dr. Ahmet TALİMCİLER

Yayın Kurulu

Doç. Dr. Ahmet TALİMCİLER

Yrd. Doç. Dr. Lülüfer KÖRÜKMEZ

Yazı Kurulu

Arş. Gör. Müge AKPINAR

Arş. Gör. Ömer KÜÇÜK

31-32. Sayıda Görev Alan Hakemler

- Prof.Dr. Nurşen ADAK, Akdeniz Üniversitesi, Antalya
- Prof.Dr. Besim DELLALOĞLU, Sakarya üniversitesi, Sakarya
- Prof.Dr. Melek GÖREGENLİ, Ege Üniversitesi, İzmir
- Prof.Dr. Sevinç GÜÇLÜ, Akdeniz Üniversitesi, Antalya
- Prof.Dr. Nuran EROL IŞIK, İzmir Ekonomi Üniversitesi, İzmir
- Prof.Dr. Erol KAHVECİ, İzmir Ekonomi Üniversitesi, İzmir
- Prof. Dr. Aylın NAZLI, Ege Üniversitesi, İzmir
- Prof.Dr. Hale OKÇAY, Ege Üniversitesi, İzmir
- Prof.Dr. Nimet ÖNÜR, Ege Üniversitesi, İzmir
- Prof.Dr. Ümit TATLİCAN, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın
- Prof.Dr. NİLGÜN TOKER, Ege Üniversitesi, İzmir
- Doç.Dr. Güney ÇEĞİN, Pamukkale Üniversitesi, Denizli
- Doç.Dr. Mehmet Nuri GÜLTEKİN, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep
- Doç.Dr. Vefa Saygın ÖGÜTLE, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla
- Doç. Dr. ŞERİFE YALÇINKAYA, Ege Üniversitesi, İzmir
- Doç.Dr. Dilek YEŞİLTUNA, Ege Üniversitesi, İzmir
- Yrd.Doç.Dr. Bekir BALKIZ, Ege Üniversitesi, İzmir
- Yrd. Doç.Dr. Neslihan DEMİRTAŞ, İzmir Ekonomi Üniversitesi, İzmir
- Yrd.Doç.Dr. Engin ÖNEN, Ege Üniversitesi, İzmir
- Yrd.Doç.Dr. Saim PARLADIR, Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir
- Yrd.Doç.Dr. Hasan ŞEN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla
- Yrd.Doç.Dr. Ebru AYKUT TÜRKER, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul
- Yrd.Doç.Dr. Doğan YAŞAT, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul

Sahibi ve Sorumlu Müdür: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü adına
Dekan Prof. Dr. Ersin DOĞER

Yazışma Adresi: sosyolojidergisi@hotmail.com

Sosyoloji Dergisi Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji
Bölümü, 35100 Bornova-İZMİR

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sertifika No. 18679

Basım Yeri: Ege Üniversitesi Basımevi, Bornova-İZMİR **Basım Tarihi:** .....

Sosyoloji Dergisi, TÜBİTAK ULAKBİM TR DİZİN'de taranmaktadır.

Sosyoloji Dergisi, Aralık ve Haziran aylarında olmak üzere yılda iki sayı yayımlanır.

İÇİNDEKİLER

Önsöz	V
<i>Bilim, Cinsiyet, Nesnellik: Feminist Nesnellik Arayışı Üzerine Bir Tartışma</i> (Science, Gender, Objectivism: A Discussion on Seeking Feminist Objectivism).....	1
Demet BOLAT	
<i>Büyükşehirli Ev Kadınları ve Kadın İstihdamı: İzmir Örneği (Metropolitan Housewife and Women Employment: Case of İzmir).....</i>	19
Defne ERZENE BÜRGİN Üstüner Okan ÇINAR	
<i>Türkiye'nin AB'ye Uyum Sürecinde Engellilerin Değişen Konumu</i> (Changing Position of Disabled People in Turkey During Compliance Process to the European Union).....	59
Ayşegül DEMİR	
<i>Michael Kohlhaas Üzerinden Adalet Sorgulaması: Onurlu Bir İsyan ile Bozgunculuk Arasındaki İnce Çizgi</i> (The Inquiry for a Justice on Michael Kohlaas: A Thin Line Between an Honourable Rebellion and Anarchism).....	85
Nuriye ÇELİK	
<i>Franco Moretti ve Edebi Biçimlerin Sosyolojisi (Franco Moretti and Sociology of Literary Forms).....</i>	105
Sevra FIRINCI	
<i>İki Yörüngenin Hikayesi .....</i>	119
Asef BAYAT	
<i>Sosyolojinin Epistemolojisi.....</i>	123
Lucien GOLDMANN	
<i>Erken Cumhuriyette Siyaset, Propaganda, Sanat ve Ulusun İnşası .....</i>	135
Faik GÜR	
<u>Yazarlara Duyuru.....</u>	175

ÖNSÖZ

Akademik gündelik hayatın koşuşturmalarından azade olmadığı tam aksine yaşadıklarımızı bize yansıtan bir ayna olduğu bilinciyle, sosyoloji dergisini biraz gecikmeli de olsa sunmayı başardık. Hakemli bir dergiyi ayakta tutmanın zorluklarının ne kadar fazla olduğunu, işin içerisine bürokratik mekanizmalar girdikçe yükünüzün de ağırlaştığını görev süremizi tamamladığımız bu sayı ile birlikte daha iyi anlamış olduk. Sürekli olarak değiştirilen uygulamalar nedeniyle sosyal bilimler alanında düzenli hakemli dergi yayınlamak gittikçe zorlaşmaktadır. Yaşanan gelişmelere karşı Ege Sosyoloji dergisini ayakta tutabilmek için önümüzdeki dönemde çok daha fazla mücadele etmek zorundayız, editörlük görevini devralacak arkadaşımıza bu açıdan büyük sorumluluklar düşmektedir.

Dergimizin bu sayısının ilk makalesi Demet Bolat'ın "Bilim, Cinsiyet, Nesnellik: Feminist Nesnellik Arayışı Üzerine Bir Tartışma" başlığını taşımaktadır. Bu çalışmada, modern bilimin iktidar ile olan ilişkisi, patriyarka ve onun bir görüngüsü olarak cinsiyetçilik bağlamında tartışılmak suretiyle, modern bilimin ve bilgi biçimlerinin nesnellik iddialarına rağmen eril bir biçimde taraflı olarak nasıl kurulabildikleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bilim, cinsiyet ve nesnellik kavramlarının Feminist nesnellik arayışı üzerinden bir tartışmaya yol açması iktidar ilişkilerinin ya da Foucault'nun yerinde tanımlamasıyla hakikatin politik ve toplumsal bir sorunu ortaya koyması büyük bir önem arz etmektedir. Çünkü feminist nesnellik arayışları, eril iktidar tahakkümlerini ortaya koyabilmek için alternatif bir bakış açısını göstermektedirler.

Eğitim ve istihdam arasındaki ilişkinin cinsiyetler açısından dezavantajlı bir görünüm sergilemesi sadece ülkemize özgü bir durum değildir. Ancak kadın istihdamı konusunda OECD ülkeleri içerisinde Türkiye'nin 2011 verilerine göre sonuncu sırada yer alması üzerinde dikkatle durulması gereken bir durum arz etmektedir. Bu konuda Defne Erzene Bürgin ve Üstüner Okan Çınar'ın "Büyükşehirli Ev Kadınları ve Kadın İstihdamı: İzmir Örneği" isimli çalışmaları bu sayının ikinci makalesini oluşturmaktadır. Çalışmada 352 ev kadınına yönelik bir alan çalışmasının bulgularına yer verilmiştir. Literatürde ev kadınlarının konumunun ne olduğunun ortaya konulmasının ardından Türkiye'de kadın istihdamının düşük olmasının nedenleri tartışılmaktadır. Ev içi işlerin bölüşümünün de yaşanan eşitsizliğin sadece ev kadınları için geçerli olmadığı aynı zamanda çalışan kadınlar için de sürdüğü bulgulardan hareketle vurgulanmaktadır.

Avrupa Birliği ile uyum süreci içerisinde yeniden düzenlenen alanlardan bir tanesi de engellilerin konumudur. Avrupa birliği ile yapılan anlaşmalar çerçevesinde 2005 yılı öncesi ve sonrası engellilerin istihdamına yönelik yaşanan değişimlerin neler olduğunu ortaya koymaya çalışan Ayşegül

Demir'in "Türkiye'nin AB'ye Uyum Sürecinde Engellilerin Değişen Konumu" isimli çalışması dergimizin üçüncü makalesidir. Çalışmada Türkiye'nin AB'ye uyum sürecinde engellilere yönelik kurumsal değişimler, ilerleme raporlarında engellilerin değişen konumlarının neler olduğu ortaya konulmaktadır. Ekonomik ortaklıktan, sosyal, kültürel ve politik ortaklığa dönüşen engellilik Avrupa Birliğinde eşitlik ilkesi açısından sosyal bir hak olarak görülmektedir. Bu açıdan engellilerin istihdam, erişilebilirlik, sosyal koruma, sosyal dışlanma ve sosyal içerme açısından 2005 öncesi ve sonrasındaki raporlarda hangi konularda yer aldıkları ilerleme raporlarına dayandırılarak gösterilmektedir.

Heinrich Von Kleist'in novellası Michael Kohlhaas, ilk kez 1810 yılında yayınlanmış, opera ve tiyatroya uyarlanmış ve son olarak 2013 yılında ülkemizde de "Adalet İçin" ismiyle gösterilen bir sinema filmine konu olmuştur. Adalet nedir ve kime göredir? Nuriye Çelik, "Michael Kohlhaas Üzerinden Adalet Sorgulaması: Onurlu Bir İsyân ile Bozgunculuk Arasındaki İnce Çizgi" isimli çalışmasında her daim en çok tartışılan ve bir türlü üzerinde uzlaşılabilen adalet olgusunu tartışıyor. Siyasetin sınıfsal temeller üzerine yükselmediği ve siyasal iktidarda bulunmanın rant kapısına yakın olarak algılandığı ülkelerde, adalet kelimesine yüklenen anlamın içeriği de değişir. Hak, hukuk ve hakkaniyet yerini çıkarlara bırakmak suretiyle toplumsal değerlerin içeriğinin boşal(tıl)masına imkan sağlar. Adaletin olmadığı yerde kurumların sağlıklı bir biçimde işleyebilmeleri ve daha güvenli, huzurlu ve kendisiyle barışık bir ülke oluşturmada katkıda bulunabilmeleri mümkün olmamaktadır. Son dönemde ülkemizde adalet kavramının içeriğinin bu kadar boşaltılmış olmasını daha iyi anlayabilmek için bu tarz yazılara daha fazla ihtiyacımız var.

Dergimizin son makalesi Sevrâ Fırıncı'nın "Franco Moretti ve Edebi Biçimlerin Sosyolojisi" başlığını taşıyor. Moretti'ye göre insanlık tarihindeki her değişim veya dönüşüm ciddi kusurları ve çelişkileri üretmektedir. Edebiyat bu çelişkilerin üstesinden gelmeye çalışan insanoğlu için bir tür esnetici rolü yerine getirmektedir. Yaşanan gerilimleri, çelişkileri kabul edilebilir bir hale dönüştürmek ve yaşananları anlaşılır kılmayı sağlamaktadır. Bu açıdan edebiyat tarihinin önde gelen iki ismi ve eserlerini ele alır: Goethe'nin Faust ile Joyce'un Ulyess'i. Kapitalistleşen dünyanın modern kentlerinin yarattığı karmaşa insan zihnini ve onun yarattığı edebi biçimleri de farklılaştırmıştır. Moretti, modern dönemin burjuva toplumunu simgeleyen iki simge üzerinden bir çözümleme girişiminde bulunur: Frankenstein ve Drakula. Ona göre, İnsanın emeğini yabancılaştığı ve bir canavara dönüşen bu gerçeklik özgür olamaz dolayısıyla sonsuza kadar yaşaması da olanaksızdır.

Bu sayımızda üç çeviri makaleye de yer verilmektedir. Illinois Üniversitesi sosyoloji anabilim dalı öğretim üyesi olan Prof. Dr. Asef Bayat'ın "İki Yörüngenin Hikayesi" başlıklı yazısının çevirisi Çukurova Üniversitesi Hukuk

Fakültesinde öğretim üyesi olan Yrd.Doç.Dr. Didem Özalpat tarafından gerçekleştirilmiştir. Bölümümüz öğretim üyelerinden Yrd.Doç.Dr. Bekir Balkız, Lucien Goldmann'ın "Sosyolojinin Epistemolojisi" başlıklı çalışmasını dergimize kazandırmıştır. Son çeviri makalemiz ise Özyeğin Üniversitesinde öğretim üyesi olan Yrd.Doç.Dr. Faik Gür'ün "Erken Cumhuriyette Siyaset, Propaganda, Sanat ve Ulusun İnşası" isimli çalışması olup yazar Akın Evren'in çevirisi ile yayına hazırlanmıştır.

Geçtiğimiz Kasım ayında emekli olan sevgili hocamız Prof. Dr. Ercan Tatlıdil'e bundan sonraki hayatında sağlık, huzur ve mutluluk dolu günler dileriz.

Editör
Doç.Dr. Ahmet TALİMCİLER
Temmuz 2015